

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5
Negyedévre 2 50
Egy órára 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzör
hirdetések alkuszorint jutányos áron vételnek fel.

A hercegprimás pohárköszöntője.

Az esztergomi jubileumi ünnepek nem vertek fel nagyobb port sehol az egész országban. A néppárt akciójának sikerült keresztül vinni, hogy a katolicizmus 900 éves fordulóra provinciális ünnepé süllyed le. Esztergomban ott volt ugyan a király képviselője, Frigyes főherceg, a kormány néhány tagja is megjelent Széll Kálmán vezetése alatt, de Esztergomvarmegyén mint második házigazdán kívül nem láttunk ott a szomszéd törvényhatóságokból, vagy más öngazgatási testületekből képviselőket.

Az egységes magyar állam pedig, egész határozottsággal állíthatjuk, nem ünnepelt. Jó lélekkel senki sem vehetett részt olyan ünnepségen, melynek felekezeti jellegét, tisztán orthodox katolikus voltát annyira kiélezték a megboldogult székesfejevári püspök uszály hordozói.

És bármit irjanak is a klerikális lapok, hiányzott az ünnepségből a szívet és lelket felemelő közérzet, az igazi nemzeti öröm, mely más körülmények között feltétlen uralta volna az egész országot. Hiszen kifejtettük már nem egyszer, hogy a kereszténység jubileumának megünneplésében nem a széttagolt megye szerinti magyar népek, de az egész országnak részt kellett volna venni.

Az esztergomi ünnepségen határozottan kerültek a politikát. — Vártuk, hogy a templomi beszédből ki fog törni egy kis elfolyott keserűség, de elmaradt. Rimély Károly püspök a Szűz Mária dicsőítésére szorítkozott, vigyázva, nehogy beszédét kiélezzze.

Ennek oka természetesen az volt, hogy a kormány az ultramontán sajtó lamentálása folytán a tizenkettedik órában bejelentette az ünnepségen való részvételét.

Talán a királyi képviselőjére való tekintettel sem akart a magyar püspöki kar hadat izenni? Jóllehet, Frigyes kir. herceg az egész ünnepség alatt passzív szerepet vitt.

Különbö tapintatosan cselekedtek. Vaszary Kólos hercegprimás is ezt a vezérelvet tartotta szem előtt. Ő is került minden tendenciát, tárgyilagos akart maradni. Pohárköszöntőjébe azért mégis belecsuszott egy olyan passzus, a mely keserű feljajdolásnak, méltalankodásnak, másrészt egy hercegprimás szájából hallható hadüzenetnek tűnik fel.

Szükségesnek tartjuk ép azért a beszéddel foglalkozni.

Hazafias lelkesedéssel kezdi az egyháznagy beszédét. Visszapillant a 900 év előtti időre, mikor a magyar fejedelemből király lett. Így szól a hercegprimás:

„Alig százéves allami létünk a testi erőnek szilárdabb alapot kívánt: a szelemi

műveltséget. Ezt szerezte meg István nemzetünknek a kereszténység behozatala által, melyben nemzetünk újraszülött.

Kegye ettel őrizzük e kettős nagyjelentőségű ünnepet szívünkben. A szent életű Astriknak, a kinek kettős minőségébe, vagyis mint akkor hittérítőnek, a panonhalmi szent-benedekrend házfőnökének, ugyis mint esztergomi érseknek méltatlan utóda vagyok. Nagyn-vü elődöm a fejedelem megbízásából azon kérést terjesztette az egyház elé, hogy fogadja be a magyar nemzetet az egyház kebelébe és küldjön neki koronát tehát a keresztény bazát és királyi trónt akarta felállítani a hazában. Astrikn minden tekintetben oly előnyös eredménnyel tért vissza a fejedelemhez, a melyhez hasonlót nem találunk a keresztény hittérítő nemzetek multjában.

Ezen elv szerint a keresztény hittérítő népek vallásilag a római pápának lettek a hívei, államilag, politikailag a római császárnak lettek hűbéresei.

Abban az időben az az elv uralkodott, hogy a keresztény világban két kar, illetve két hatalom létezik: egyik egyházi: a római pápa, a másik világi: a római császár.

Nem így nálunk: valási ag hívei, hű fia lettünk, voltunk, vagyunk egyházunknak és annak tanításától egy vonalnyira sem térhetünk el, de államilag, politikailag, országunk kül- és belügyeiben, javaink és jogaink vezetésében függetlenek maradtunk. vazallusai soha semmiféle hatalomnak nem voltunk.

Szép beszéd, magyar beszéd. Aláírjuk utolsó szavát is. Szinte lelkesedünk rajta s hatalmas hangon kiáltjuk rá az éljént.

De megdöbbenünk, ha pár sorral

Siró fiu.

A »Debreczen« eredeti árczája.
Fáj az élet, ugy-e hogy fáj
Már is, kis fiam?
Azért zokogsz, mint a gerle,
Oly szomoruan?

Rá zudítá kis fejedre
Az a szörnyű lét
Keserveknek viharától
Zugó tengerét.

Mit az élet faja termel:
Küzdés, szenvedés,
Ezer tüske minden agán,
Rózsák oly kevés.

Boldog, kinek szíve búja
Könybe olvad át,
Lelke könnyül, ha kisírja
Szíve bánatát.

Sirj fiaeskám, sirj, ha szenvedsz,
Neked még lehet:
Neked nem kell még titkolni
Szenvedésedet.

Megtanít tettetni a sors,
S bár szíved sajog:
Vérző sebét mosolyogva
Kell majd hordanod.

Benedek János.

A polgármester kabátja.

Írta: **Nansen Péter.**
A »Debreczen« tárczája.

A néhány évvel ezelőtt elhalt Holst polgármester iratai közt egy lepecsételt borítékot találtak a következő felirattal: «Az ebben a borítékban levő irást tegyék közbe halálom után a »Berlingske Tidende«-ben vagy abban az újságban, a mely akkoron a legismertebb lesz Dániában.»

Az irás pedig, a mely tudtommal eddig még nem jelent meg a »BerlingskeTiende«-ben, a következőképp hangzik:

„Bíróságaink, törvényesinálóink és erkölcsbíráink javára és tanulságára megvalom és beismerem, hogy negyvenéves koromban, egy évvel azután, hogy a jó jütlandi városkában polgármesterre, választottak—loptam. Nem régen huszonöt éves jubileumát ünnepeltem hivatalos működésemmel, a mely alkalommal sok jelét láttam a rokonszenyek és jóakaratnak.

Frfi-est volt a tartományi tanácsosnál, a már oly régen elhalt Lilienól. Vacsora után Ornehelm báró, Cotheim doktor és én whisteztünk, A hangulat különösen pajzán volt. A vacsoránál megittunk nem egy pohár jó bort és vacsora után derakasan folytatuk az ivást.

Különösen jó kedve volt a bárónak. Hosszasan előadta történetét annak, mint csa-

pott be ma reggel egy falusi lelkész, két vén gebét adván el neki legalább is kétszáz koronával drágábban, mint a mennyit megérték. Diadalmasan szedte elő pénztárczáját és egy jókora csomó bankjegyet mutatott, a melyet a szegény lelki pásztortól kapott.

A többiekhez képest én józan voltam. Hozzá-lattam én is az itókához, de a fejem azért mégis olyan tiszta volt, hogy nagyon jól tudtam, mit mondok vagy teszek.

Most nem jutott részem a játékban s csak néztem azt, a mikor véletlenül lefelé tekintetnek és a földön meglátok egy százkoronás bankjegyet. Kétségkívül a báró vesztette el, amikor az imént előszedte pénztárczáját.

Már leakartam hajolni, hogy felvegyem s hogy gazdájának átadjam, de ellenállhatatlan vagy fogott el, hogy a pénzt elulajdonítsam.

A fizetésemem kívül nem volt semmim. Ez éppen elég volt arra, hogy mint agglegény különösebb gondok nélkül megélhessék. De mégis nagyon takarékoskodnom kellett; ha mindenben rézzt akartam venni, a mire hivatalom késztetett. Azonkívül még diákkoromból maradt egy kis adósságom, egyszóval száz korona nagyon sok pénz volt akkor nekem. Arra gondoltam, hogy ezen a pénzen teli kabátot vehetek magamnak, a mire nagy szükségem volt.

De hát nem csupán ez volt. Valósággal jóleső érzés fogott el arra a gondolatra, hogy

alább haladunk s olvassuk a hercegprimás következő kijelentését:

„Bar a viszonyok megváltoztak, bár a vallás bennünket elkülönít, a szent korona mindnyájunkat egyesít.”

Tehát a hercegrímás is azt hirdeti, a mit a fekete csuhás néppárti heccképlánok Magyarország első római katolikus papja is azt tartja, hogy a református, zsidó s egyéb vallások elkülönítik a magyart a magyartól?

Ime, ez a nyitja annak, hogy miért nem lett országos ünnep az esztergomi. A hercegrímás maga kijelenti, hogy valláskülönbség választ el bennünket egymástól. A különböző felekezetek osztályokba soroltatnak s ezek között az egyedül üdvözítő katolikus hit messze felette áll a tévelygők hite felett.

Ime, az esztergomi ünnep ányképe összpontosul tökéletesen ebben az egy mondatban.

Magyarország hercegrímása mondotta ki, tehát olyan helyről jött, hol minden szónak jelentősége van,

Hisszük, hogy megfogja jegyezni magának minden felekezet s a jövőben a szerint fog cselekedni.

Annyi tény, hogy a hercegrímás e kijelentése végtelenül sokat rontott az elmúlt jubileumi ünnep összhangján és komolyságán.

S. B.

Debreczen, augusztus 16.

Az esztergomi ünnep árnyoldala.

Az esztergomi ünnepéről, különösen katolikus felekezeti színezetű lapokban áradó cikkek zengenek magasztalólag. — Kiemelik fényét, országos jelentőségét. — „Lobog az áldozati tűz, zengenek az isten es haza him-

tolvajjá legyek. És villamgyorsasággal elkészültem tervemmel, a melyet aztán oly hidegvérrel vittem végbe, a mely magamat is csudálkozásba ejtett.

Mialatt úgy tettem, mintha figyelmesen nézném a játékot fogtam egy szivart, levagtam a hegyét és „veletlenül” leejtettem a késemet.

A kés szerencsésen a bankjegy mellé esett.

Az urakat sokkal inkább elfoglalta a játék, semhogy erre figyeltek volna. Bosszuszomdulattal az ügyetlenségem miatt lehajoltam és úgy tettem, mintha nehezen lenném meg, amit elejtettem. Ez időt pedig arra használtam, hogy a bankjegyet egész nyugodtan egyik cipőmbe rejsem. Jó mélyen beledugtam és aztán a megkönnyebbülés sóhajával fölegyenesedtem, rágyújtottam szivaromra és újra érdekelten néztem a játékot.

Elerkezett a lezámolás pillanata. A báró elvesztett vagy husz koronát és elővette tárczáját, hogy fizessen.

— No, hiszen fizetbet, — szóltam nevetve: — tulajdonképpen még többet kellett volna elnyernünk. És színg töltöttem poharamat s koczinóttam a doktorral. Ugyanabban a pillanatban így szólt a báró:

— Ördögbe, hiányzik száz koronám!

Nyugodtan ürittem ki poharamat és így szóltam:

— No, báró, maga még rosszabbnak mondta magát, mint a milyen valójában. Talán csak száz koronával vett el többet a szegény lelkipászortól az eladott gebékert?

De a báró, a ki újra megszámlálta pénzt, így szólt:

nuszai... — hirdeti Bartók Lajos, a „Magyarország” lythirambíus vezércikkében. — Pedig volt a nagy fenynek igen nagy árnyoldala is. Az egész ünnepe alatt fekete sarga zászló hirdette az érseki bazilika ormaról, hogy ott most olyan magyar nemzeti ünnep folyik, melyen képviselve van a magyar király is. S ahol csak a magyar király képviselővel megbízott Frigyes főherceg megjelent mindenütt felzúgott a hazahymnus z a t. i. a „Gottterhalte...” Hát hiszen azért volt magyar nemzeti ünnep.

A tapolczai vereség. Csúfos kudarcot valott a néppárt Tapolczán, melyet egidőbeu annyira elrontottak a néppárti banda lelketlen izgatói. Most is annyira egész biztosra vették győzelmüket, s a néppárt valamennyi kolompósát ott volt agítani jelöltjük érdekében; s ki tudtak vinni azt is, hogy a kormány ép úgy nem áll ott hivatalos jelöltet, néppárt elő, mint annak idején minden kardesapás nélkül átengedte a szilagy-somlyói kerületet Ugrón Gábor urnak, ki ekép diadalmasan ühelt Bánffy Dezső örökebe. A liberális elemek azonban kezét fogták Tapolczán s mint tavrati tudósítónk jelenti; a szabadelvű Hertelendy Ferencz 1393 szavazattal a néppárti Bánffy Emil 874 szavazata ellen a kerület képviselőjévé megválasztott. Hertelendy, megválasztását főleg a függtlenségi-k támogatásának köszönheti, ami biztató jel arra, hogy a kerület nemsokára visszater régi zászlójához.

Katonai szállítások.

— Kisiparosok sérelme. —

(B. N.) Jó 14 éve annak, hogy a bécsi cs. és kir. közös hadügyminisztert a magyar kisiparosok egyik szóvivője oda fent Bécsben megostromolta és báró Fejerváry Géza honvédelmi miniszter támogatásával rávette, hogy a cs. és kir. közös hadsereg bórnemű szükségleteinek szállításában a magyar kisipart is részesítse. Az „Alföldi Iparlap” azon idei számaiban föltalálhatók a hivatalos levelezések, melyek eme kérdés megoldása körül az uttörő és a miniszterek között történtek. Az

eredmény az lett, hogy a bécsi cs. és kir. közös hadügyminiszternek kellőleg szervezett alkalmi szövetkezetekben tömörült kisiparosok számára egy részt atengedett a szállítványokból. A szegedi ilyen szövetkezetek dicsérettel meg is feleltek földadatulknak.

Azóta úgy a kamarák mint az országos iparegyesület vezető férfiai folyton küzdenek az iránt, hogy a kisiparosok részére nagyobb mennyiségű szállítvány engedtessek át. A további siker elmaradt...

A közelebb kiirt 1901 évi szállítványból a kisiparnak csak 1/4 része engedtetik át. A magyar kisiparosok nagy tömege csak is 32 ezernyi tábellei szállításban fog részesülni. Ez a csekély szám is az ország összes kis iparosai közt megoszlik. Nem mondjuk, hogy ez nem jobb a semminél, de biz ez sem nem igazságos, s nem méltányos dolog, mert a kisiparosok ezrei megérdemelnek, hogy az egész évi szükséglet szállítása részükre adattassék, annál inkább, mert a legtöbb alkalmi szövetkezet elég jó sikerrel felel meg szállítási kötelezettségének s az adófizető polgárok sokaságának érdeke közérdek.

Az egyes nagy változóé pedig magán érdek, még akkor is ha az a nagy vállalkozó maga közel annyi adót fizetne, mint a kisiparosság összessége.

De nem úgy áll a dolog, mert az ország sok ezer lábbei készítő iparosai (közel 50 ezer csizmadia és ugyanannyi cipész) közül egyrel egyre egy fél pár sem jut a szállítványból, holott a százezer kisiparos több mint 1 millió forintot egyenes adót fizet. Hát a vér adója, mily nagy ezen tömegnek? Azontul mit fizet a 100 ezer ember fogyasztási és egyéb közvetett adókból?

Egyáltalában midőn a közönségről van szó, annak érdeke és államfőntartói szerepe soha alá nem rendelhető az egyéni érdekeknek.

Ezt a dolgot talán nem is kellene magyarázni, ha a bécsi cs. és kir. közös hadügyminiszterium legalább is az úgy nevezett ember anyag eietre valóságát valami figyelemre méltatná.

De még egyebet emlíünk. A most kiirt bórnemű szállítványokra a kis iparosok külön is pályázhatnak.

Sokan ezt előnynek nézik, holott ez a

— Nem; becsületemre, száz koronám hiányzik. Annyira csaknem vagyok részeg? Kérem, kamarás — így szólt a házigazdához fordulva — számlálja meg ezt a pénzt. A mikor eljöttem a szállóból, nyolcz százkoronás bankjegyet és tizenöt húszkoronásom volt. Most csak hét bankjegyet látok.

Általános vidámság közepette markolta ől a tanácsos a pénzt és számlálta meg. J. Colheim doktor barátom, ha tudél éngem bizonyoságot tehet róla: mily kínos hangulat keletkezett, a mikor a tanácsos így szólt:

— Itt tényleg csak hét százkoronás van Bizonysos őa abban, hogy nyolcznak kell lenni?

A mire a báró izgatottan felel:

— Kesz vagyok mindenkor esküvel bizonyítani, hogy nyolcz bankjegyet volt, a mikor hazulról eljöttem. Még egyszer pontosan meg számláltam a pénzemet, mielőtt ide jöttem.

Hosszu, kínos csönd következett. Majd a tanácsos szólalt meg:

— Sajnálom, báró; de ha a pénz itt volt, akkor csak meg is kell lelőünk.

Emlékezem, hogy e pillanatban szána-lomfélétem éreztem, — nem a báróval, hanem a szeret tremelő tanácsossal szemben, a kinek nyilvánvalóva nagyon kellemetlen volt, hogy ez a hazában esett meg. Már azon voltam, hogy a magám részéről tréfanak minősítsem a dolgot és előadjam a bankjegyet, de hallgattam. Ésöbben: mert a pénzt megakartam tartani és másodsor: mert újra elfogott az a csiklandozó, gonosztevő érzés a „mondolatra, hogy én mint a törvény ellen vétő és annak megóvója gyanánt ülök itt egy személyben.

Szorgosan keresni kezdtek most az el-

veszett bankjegyet, Mindenféle kérdés és sejtés zúgott a levegőben.

— Biztos ön beane, báró, hogy a bankjegyet a zsebébe dugta?

— Nem volt meg megelőzőleg valamely boltban?

— Nem tévedett otthon a megszámlálásban?

— Talán még a felső kabátjában van a pénze?

A báró, ki már teljesen kijózanodott, oly hangon, a mely már nem volt tulságosan barátságos, így szólt:

— Ismétlem, hogy a tévedés ki van zárva. Amellett maradok, hogy hiányzik százkoronám.

Erre gunyosan, de különben nyugodtan s hideg hangon így szóltam:

— Miután a báró ur olyan bizonyos a dolgában, nekünk, a kik itt voltunk, nem marad egyéb hátra, minthogy átvizsgálásnak vessük alá magunkat. En, mint a városi rendőrség feje, elsőnek állok rendelkezésére.

Szavaim nem tévesztették el hatásukat. A báró megértet e, hogy a tanácsos hazában nem szabad élére állítani a dolgot és a grand-seigneur hangján mondta, hogy a dolg szóra sem érdemes és hogy másnap majd az egész tisztázódni fog.

Kissé nyomott kedélyhangulatban bucsuztunk el egymástól. Az ajtóban a tanácsos odasugta, — hogy másnap beszélai szeretne velem.

En a doktorral mentem haza. Természetesen megbeszéltek az esetet és különösen a doktor haragudott a báróra, a ki szerinte, alapos rendre utasítást érdemel, miután tulaj-

kis iparosságra nézve éppen nem előny, mert az egyenként való pályázatban csak is tehetősebbek vehetnek részt ezek jobban utána járhatvan a dolognak, az alkalmi szövetkezetekben csoportosult szegényebb kis iparosoktól veszik el a munkát.

Az ilyen, a kis iparosság köpönyege alá bujt jobb módu iparosoknak adott jog csak arra való lesz, hogy ezekből nagy szállítók nőjék ki magukat.

Azért is az arra hivatott kamarák és az országos iparegyesület vezetői jól teszik, ha oda hatnak, hogy a szállításban a meztől nagyobb számú szegényebb kisiparosokból álló alkalmi szövetkezetek is részt vehessenek.

Párisi levél

(A kiállítás. Séta a nemzetek utcájában. Fogadtatás Loubetnél. Páris éjjel. Egy párisi bál. A magyarok kitüntetése.)

Páris 1900 augusztus hó 12.

Ha valaki két három hétre utazik Párisba, hogy azalat a kiállítást, meg ennek a hatalmas világvárosnak mesés kincsét is megtekintse, úgy érzi magát, mintha valami szeszélyes nagy ur adta volna a kezébe az uti költséget azzal a szigorú parancssal: jól van menj, de mindent megláss. és mindenből beszámolj!

Olyan lázas sietséggel keressük fe nap, mint a nap a kiváló helyeket.

A kiállítás a város közepén van.

Nem tudom hogy csináltak meg a helyét a francziák, de ha valaki az Eiffel toronyról tekint szét Párison, annak feltűnhetik, hogy óriási munkába kerülhetett, míg a szürke hazteger közepén megteremtették azt a tuderszigetet melyen a kiállítás terül el.

Nem veszem sorra a pavilonokat. Hosszszu atezák képeznek azok, képtelenség is, szükségtelen is azokról evelben írni. A legtöbb helyen, úgy a műiparcsarnokban, a gép-csarnokban, a művészetek csarnokában s a többiben képviselve van a magyar állam is. És szépen van képviselve.

Lehetetlenség büszkeség nélkül nem hagyunk el mind azon csarnokot, hol magyar ter-

meket látunk, nem azért mintha mink volnánk az elsők, hanem mert nem vagyunk utolsók a kiválók között.

Hanem a büszkeség nyomán keserű érzés is fakad. Ha az a magyar nemzet, mely örökös tamadasoknak kitéve, ezredes multjának óriási részét fegyverforgatásban töltve el, pár évtized alatt az ipar, a művészet, a tudomány terén ennyire tudott haladni, mivé fejlődhetnek, ha feloldást nyerne valahára átkalól, mely szomszédaink örökös gancso-kodasában, irigy féltékenykedésében áll!

A nemzetek utcájában a magyar pavillon határozottan a legértékesebb

Eltekintve a rendkívül ügyességgel összeállított huszárteremtő, mely az egész kiállításnak egyik legérdekesebb látványosa, izéles csoportosítással műkincsekben gazdag termek-re akadunk e helyen.

Csak hogy míg az osztrákok értéktelen kiállításból álló pavilionjának kijaratában osztrák lapoknak es fürdőhelyeknek czimel balaljuk kitűggesztve, addig a magyar pavillon ugyanezen helyen juhászok és kanászok fénykepei állanak...

Pénteken (aug 10:én) Loubet a francia köztársaság elnöke fogadta a nemzetközi diák kongresszusnak tagjait.

A magyar delegáció tagjai teljes számban kaptak a meghívót.

A fogadás a Palais de l'Elyséeben történt, a köztársaság elnökének lakasán; delután 5 órakor.

A francia előkelő tarsadalom számos hölgy és férfi tagja, pár miniszter szinten jelen voltak a fogadtatáson, s a pazar fényű termekben szétszóródott; vendég sereg között néhány pillanatra megjelent a persa sah is, kinek párnap óta szinte Loubet a házigazdája.

A francia nép a szabadság és egyenlőség ideáljához annyira közel áll, hogy mi, kik a kegyelmes urak házában nevelkedtünk fel, e nép viselkedésében sok illetlent s még több hibortot vélünk felfedezni.

Pár jelenetet emitek meg ennek illusztrálására.

St.Germainben Leygues minisztert vártuk egy bankettre. Programm szerint a bankett

fel 8 órakor vette kezdetét. Elérkezett a programban kitűzött idő s a miniszter nem mutatkozott.

A meghívottak serege, élén a francia diákokkal (meglett szakállas emberek) kezdtek csoportokba verődni XIV. Lajos alleján s tele torokkal kiabáltak: «le Programm, le Programm!»

Negyed óra mulva ugyanilyen tonusban hangzott: «le Ministre, le Ministre!» A miniszter azonban még mindig váratott magára. Akkor egy százas francia diák felszaladt valami kimagasló dombocskára s tartott a hallgatóságának egy épületes beszédet, melynek értelmé szerint a miniszterek a világ legsemmirevaló teremtősei, kik a mellett, hogy szamarak, még gőgösek is és varatnak magukra. Lám, «zónokolt a polgártárs, a királyok, ha gőgösek is, legalább tudják mi az illendőség s nem varakoztatják meg a népet, mint ezek a hitvány miniszterek.

És ezt a dikéziót a legédebbb mosolygással maguk az órségre kirendelt vendörök hallgattak végig.

A köztársaság elnöke iránt azonban még is respektussal viseltetnek. De hogy ez a respektus meddig terjed, mutatja az, hogy mikor az Eliseébe mentünk tisztelegni, mindaddig, míg az elnök nem mutatkozott, a vendégsereg nagy része föltett kalappal sétált végig a fényes termeken.

A fogadtatás 5-8 óráig tartott s a vendégek szórakoztatására az opera ballet személyzetét szerződötték a parkban épített nyári színházba.

Ugy a termekben, mint a parkban több helyen büffe volt felállítva, hol a vendégek bőven vehették ki részüket a finom ételekből és italokból.

Este a kiállítást kivilágították és mi hivatalosak voltunk Vieux-Parisba. Teljesen azonos ez ós Budavárával.

És most nem tudom miről írjak, az éjjeli Párisról-e, vagy pedig a kiállítás éjjeli eletről?

Mert hamar leszámolni egyikkel sem lehet.

Annak a kétségbeesjt tolongásnak, mely Paris boulevardjain még a késő éjjeli órákban

donképpen az egész társaságot lopással vadolta. — És ha csakugyan hiányzik neki a száz korona, akkor örülök csak igazán. Hiszen megérdemli, ha elveszti azt a pénzt, a melyet oly kevéssé gentlemanlike módon nyert a löeladásnál. Tisztára meg kellene őt lopni. A megcsalt lelkipásztor okvetetlenül feloidozná a tolvajt.

— Na, ennyire már csak ne menjünk, — mondom én. — Én a magam részéről a legcsenyébb s a legajásabb bűnnek tartom a lopást valameonyi közt. Meg tudom érteni, hogy valaki szenvedélyiyl gyilkol; a lopást is menteni lehet vegre, ha éhség és nyomor viszi rá az embert; de lopni csak a pénz kedvéért: ez már megvetésre méltó dolog.

Mialatt ezt mondtam, titkon örültem az igazság hangjának, a melylyel kifejezésre tudtam juttatni meggyőződésemet. Egyben elgondoltam: csak föl ne toldódnak a bankjegy járás közben, hogy aztan kiessék a cipőmből!

A főteren elkészöntem az orvostól. Alig maradtam magam a, lehajoltam s megnéztem, megvan-e még a pénz, aztan, siveve jobb helyre rejtetem.

Vigan lépkedtem hazafé: gyertyát gyújtottam, előhoztam fél üveg maderiát és rágyújtottam egyik legjobb szivaromra. Aztan elgondoltam, hogy most a báró bizonyosan szí egyet azokból a szivarokból, a melyeket a tanácsosnál a zsebébedugott, — én látam.

Vajon csak egy hajszállal is jobb-e ő nálam?

Rögen éreztem magam ily elégedettnék, Előttem a boros pohár mellett feküdt a lopott pénz.

Meg volt bennem a gazdagságnak érzése, mintha hirtelen örököltem volna, vagy nyertem volna a lutrin.

Mielőtt lefeküdtem, a pénzt egy levélesomó közé rejtettem, a mely egy nyitott ladában hevert. Ott nem fogna senki sem keresni. Beledugtam a pénzt egy sárga borítékba, a melyet könnyen meglehettem és nagyon elégedetten lefeküdtem.

Másnap déle őtt folkerestem a tanácsost.

— Kedves polgármester, — így szölt — nagyon csunya volt am az a tegnapi esti história?

Mit tegyek? Csak egyet gondolhatok, hogy a szolgálk egyike — vagy az én öreg Laesom, vagy a berelt szolgálk — loptak el a pénzt. Bár a dolog hihetetlen, mert mind a kettőt becsületesen ismerem, de hát a látszat ellenük vall. Bármint van is, nem szeretném a dolgot újra útni és ezért arra az elhatározásra jutottam, hogy irok a bárónak e tudtára adom, hogy a pénz utólag megke-rült s hogy mellékelten visszaküldöm neki. Mint vélekedel a dolog felől?

Tudni kell azt, hogy a tanácsos éppenséggel sem volt Krózus. Sajnáltam, hogy ő pótolja a gazdag bárónak az összeget és ezért így szöltam:

— De, kedves barátom, ön határozottan nagyon tragikusan fogja fel a dolgot. A báró tegnap kissé kaptos volt és én még távolról sem vagyok meggyőződve róla, hogy tényleg hiányzik neki a pénz. Talán ma tisztázódik az ügy. Ha tanácsolhatok önnek, azt mondanám, várjon holnapig, mielőtt további lépéseket tenné.

Sikerült megnyugtatom a tanácsost is, mire elmentem a szállóba, hogy a bárót fölkeressem.

Még agyban lettem, és tegnapi viselkedéséért derakasan lefordtam. Bár még mindig azt állította, hogy száz koronája csak-

ugyan hiányzik, de már abban ingadozott, hogy meg volt e még akkor a pénze, a mikor a tanácsos házába lépett. Hogy minden további szóbeszédet elkerüljön es mindenekelőtt, hogy a jó tanácsost megnyugtassa, — levelet írt neki a melyben tudtára adta, hogy a keresst bankjegyet a szállodában meglelte és hogy szívből sajnálja tognap esti viselkedését.

Igy minden pompásan folyt le. Az új télikabát, a melyet a báró száz koronáján vettem, pompás volt és éveken át kitűnő szolgálatot tett.

Miutan már nem volt elég jó arra, hogy az utcán viseljem, még a törvényszéki teremben vettem hasznát, a mikor nagyon hideg volt és nem egyszer befolyásolt, hogy enyhébben ítéljek valamely szegény bűnös fetett.

Jó napjaiban bizonyos mértékben ahöz is hozzájárult, hogy derék, jó feleséget kaptam, a kivel husz éven át eltem boldog házasságban. A feleségem annyi pénzt hozott hogy a jövőben már nem esett nehezemre elfojtani, ha vágyam támadt egyetlen lopásomra való emlékezesemet felujítani.

Halálom után kétségkívül megkapom mindenkitől a biznyságot, hogy mintaképe voltam a jó és kötelességtudó hivatalnoknak. És az is voltam, kivéve ezt az egy esetet.

De nem kell-e az utókornak megtudnia ezt a kivételt? Nem érdekesebb és tanulságosabb-e mind ama jónál és dicséretreméltónál, a mit rólam mondhatnak.

Mert feltéve, hogy a sors nem adott volna oly jó és földi javakkal megáldott hitvest; feltéve...

A további következtetést most már élesemjéjü olvásóimra bízom.

C. M. Holst, polgármester.

is látható, ép úgy megvan a maga érdekessége, mint annak a tündéres látványosságának, melyet a kivilágított kiállítás tár élénk s melynek látásán az ezeregyéjszakai csodás mesék megvalósulására gondolunk.

Fény és emberáradat mindenütt, és az emberi élelményességnek, leleményességnek ezer, meg ezer változata.

A hatalmas bulevardokon fennakad a közlekedés, mert a nép óriási csoportokba verődve mulat a magas paloták falaira vetített mozgó fényképeken. És ezek a mozgó fényképek a reklámirozásnak egy rendkívül ügyes fajtát képezik.

Az anya és apa zokogva siratják: beteg gyermeköket. Doktort hívnak, az kijelenti, — hogy nincs mentés. Az anya kétségbeesésében a feszület elé térdel és imádkozik. Egyszerre a feszület előtt angyal jelenik meg, kezében a r t v a egyik párisi tejsarnoknak a czég tábláját.

Az angyal egy köcsög tejet ad át az imádkozó anyának, az megitalja belőle gyermekét, e gyermek egyszeriben meggyógyul a tejtől, ugrandozni kezd, a nép pedig ujong és kacagva tapsolja meg az ügyes tejsarnokost.

Ezer es ezer ilyen és ehhez hasonló jelenetek játszódnak le az éjjeli páris utain.

S a kivilágított kiállításban sincs különben Kivilágítás minden héten, vagy háromszor van. Ilyenkor villany fénybe borulnak a pavilonok, a nemzetek utcájában, melyet tudvalevőleg a Szajna képez, színes lámpionokkal feldisztett hajók és csónokok, uszáknak s a partokon sétáló százezernyi nép ujjongva hurrahzik hol itt, hol ott felcsendülő marseilles hangjaira.

Egy párisi bátról is akartam írni, de mert ezzel kapcsolatban lehetetlen nem szólanom a párisi diákságról is és mert így levél nagyon hosszúra nyúlnak, úgy erről, mint a párisi diák életéről, a nemzetközi diákkongresszusról s azokról a sok-sok látottakról és hallottakról, melyek csak úgy zsongnak agyamban későbbi levélben számolok be.

Egyelőre csak annyit írok, hogy a magyarokat nagy dicsőség érte Párisban, mert az egész világ diákságát magában ölelő nemzetközi egyesületnek, a »Corda Fratres«-nek elnökeivel az olaszországi jelölt elbuktatásával 2 évi időtartamra magyar embert, Ludwigh Rezsőt választották meg.

Az északamerikai egyesült államok deputációja volt a kezdeményező, s leglelkesebb támogatónk a francia diákság.

Boross Lajos.

Színház.

Rubos Árpád Aradra szerződött. — Komjáthy János igazgatóknak ugyancsak meggyűlt a baja. A jó ég tudja mi okból egy másuttan vállalt meg társulatot a legjobb tagjai. Előment Szacsavay Sándor, Környei Béla, s most a mint az Arad és Videkéből oivassuk Leszkay társulatához szerződött októbertől kezdve R u b o s Árpád, szerződéséről a elzatt lap a következőket írja:

S z e r v e z k e d é s. Rubos Árpád, a debreczeni színtársulat tagját, L e s z k a y András igazgató októbertől kezdve szerződte. A debreczeni sajtó nagy elismeréssel bucsuztatja Rubost s azt írja róla, hogy a vidék egyik legkiválóbb suhancz színésze, sokoldalú tehetség s e mellett kitűnő operett-rendező is.

Igaz, hogy Rubos Árpád a vidék legjobb suhancz színésze, de a debreczeni sajtónak ez ideig esze ágában sem volt bucsuztatni. Sőt most sem bucsuztatjuk, hanem konstatáljuk, hogy Rubos tavozásával a debreczeni színház sokat veszít. Az első pillanatban azt sem tudjuk, kivel fogja pótolni Komjáthy.

Karacs — Absolon. Az első máramaros-szigeti előadásnak megvolt a kuriozuma. Az eltávozott Környei Béla helyett Sulamith Absolonját Karacs Imre énekelte, a szigetiek vélelménye szerint szép sikerrel.

Beóthy László esküvője. Budapest ma egy érdekes esküvő ment végbe. Beóthy László, a nemzeti színház igazgatója esküvőt meg Szvierák Gizella kisa-szonnyal, egy előkelő budai polgar fejtűnően szép leányával. A kisa-szony a »Newyork szépe« című darabban akart fellépni, hogy tehetségét bemutassa a közönségnek, még abban az időben, mikor Beóthy a Magyar színház igazgatója volt. Az i azgató beleszeretett a szép kezdőbe, a ki hogy ezt mennyire viszonzotta, bebizonyosodott, mikor az igazgató kérelmére viaszalépett a színpadtól, melyen még nem is játszott. Ma volt az esküvő a Baros-utcai anyakönyvvezető előtt s a boldog ifju házassok nászutra a Semmeringre utaztak.

H I R E K.

A király születés napja.

Debreczen, aug. 16.

A király születés napjára Debreczen város polgársága lelkesedéssel készült. Mindent megtesz, hogy alattvalói szeretetét: ragaszkodását ismételtén demonstrálja. Az ünepség nagy szabású és magasztos lesz. Szombaton reggel már het órákor kezdéit veszi, a mikor a Pavillon laktanya előtt táborig mise lesz. A misén a katonaság vesz rész s a hatóság Vecsei Imre tb. főjegyző vezetése alatt küldöttségileg képviselteti magát.

A további ünnepegekhez felnyolczkor történelmi gyűlekezés a városbáza nagytanács-teremben. Itt gyűlnek össze a hatóságok, hivatalok, társulatok, intézetek, stb. képviselői, a kiknek jelenlény része díszmagyarban jelenik meg. Nyolcz órákor megkonponak a nagytemplom harangjai és a menet, a mely előt: a díszbe öltözött városi és megyei hajduk haladnak, harangozás közben vonul a nagytemplomba.

A nagytemplomban hálaadó istentisztelet lesz, amelyet gyűlekezeti ének »Jövel szent lélek Ur Isten!« kezdetű énekkel nyitnak meg. Azután gyűlekezeti ének (LXI zsoltár 5. 6. vers), majd a dalárda éneke következik. Mitsovic Gyula lelkész imát mond, utána a dalárda énekel, majd a hálaadó istentisztelet gyűlekezeti vég-ének (220. dics. 7. vers.) zárja be.

A nagytemplomból a róm. kath. templomba vonul a menet, ahol 9 órákor ünnepélyes szent mise lesz, amelyen dr. Wolafka Nándor vál. püspök plébános pontifikáll. Az ünnepi mise alatt az egyházi ének és zenekar működik a kóruson. Mise után dr. Wolafka Nándor tartja meg az alkalmi egyházi beszédet.

A róm. kath. templomból az izraelita templomba vonul a menet, ahol részt vesz a hálaadó istentiszteleten.

Déltán két órákor társadalmi díszebéd lesz a Bika szálloda dísztermében, amelyre a részvételi jegyek öt koronáért a polgármesteri hivatalban válthatók meg.

Debreczen város közönsége is méltóan ünnepli meg szombaton a király 70-ik születésnapját. Hálaadó istentiszteletet lesz minden templomban Vecsey I. tb. főjegyző, ez időszent polgármester-helyettes pedig holnap felhívást bocsát ki, amelyben felhívja Debreczen polgárságát, hogy tekintettel a nagy napra, alattvalói hódolatát, ragaszkodását, királyra iránt való szeretetét külsőleg is fejezze ki Deb-

reczen közönsége és szombaton lobogózza fel a házakat.

Kétségtelen, hogy ennek a felhívásnak Debreczen polgársága készséggel és lelkesedéssel tesz eleget.

Az izrealita hitközség is készül a király születésnapjára. Figyelmeztetésül híveikhez a következő felhívást bocsátotta ki:]

Ö császári és apostoli királyi felsége legmagasabb születésének 70-ik évfordulója alkalmából folyó 1900 évi augusztus hó 18-án, szombaton d. e. 10 órákor a Deák Ferenc-utcai izr. templomban hálaadó istentisztelet tartatik.

Debreczen, 1900. augusztus hó.

Az elöljáróság.

Az ünnepély sorrende:

1. Ma towu.
2. 21 és 61 zsoltár éneklése.
3. Ünnepi beszéd.
4. Ima a királyért.
5. Hanószén t'suoh.
6. Hymnus.

Ezzel a rendkívüli istentisztelet véget ér és következik a rendes szombati istentisztelet (musza) folytatása.

A »Bikur Cholim« a következő felhívás bocsátotta ki.

Ö Császári és Apostoli Királyi Felsége legmagasabb születésének 70-ik évfordulója alkalmából folyó 1900. évi augusztus 18-án dél előtt 10 órákor az izr. hitközség Deák Ferenc utcai templomában tartandó ünnepélyes hálaadó istentiszteletre van szerencsénk a »Bikur-Cholim« egyeslet t. tagjait tisztelettel meghívni, Gyűlekezés: délelőtt tizedfel órákor. Gyűlekezési hely: a »Zion« egyeslet hivatali helyisége Piacz utca Weisz Sándor féle ház. Rosenberg József, mint a »Bikur-Cholim« egyeslet elnöke. — Lippe jegyző.

* **Postai szolgálat külterületeinken.** Lapunk volt az első, a mely felhívta a nagyváradi postaigazgatóság figyelmét azon rendellenes állapotra, melyben külterületeink leledzenek. A város külsőségein ugyanis egyáltalán nincs postai szolgálat. — Hogy mily káros hatással van ez minden tekintetben a lakosságra, azt talán szükségtelen fejtegetni. Belátta ezt a nagyváradi postaigazgatóság s lépéseket tett a külterületi postai szolgálat berendezése érdekében. Erről a következő hivatalos levélben értesít bennünket: 11021—1900 sz.

A »Debreczen« című hirlap tekintetes szerkesztőségének.

Debreczen.

A folyó évi július hó 28 iki számban »Hirek« rovata alatt »Postaközölkedés Debreczenben« czimen megjelent közleményre vonatkozólag értesitem, hogy tárgyalásokat indítottam meg az iránt, hogy Debreczen külterületen lakóknak a postai küldeményeket lakasukon lehessen kézbesíteni. A tárgyalás eredményét tudatni fogom.

Nagyváradon, 1900 aug. 14-én.

R u t t e r

posta távirida tanácsos.

A mint értesülünk, Rutter posta és távirida tanácsos átiratot intézett Debreczen városához, hogy a postai szolgálatot a külsőségeken a mezőrendőrség végezze. A tanács legközelebbi ülésén fog a tárgyan intézkedni. Reméljük, hogy a közönség érdekeit szem előtt fogja tartani.

* **A gazdasági bizottság ülése.** A debreczeni ev. ref. egyház gazd bizottsága 1900. év aug. hó 17-én d. u. 4 órákor az egyház tanácsstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

* **Az új sertésrakadó ügye.** A debreczeni gazdaközönség egy régi óhaja áll a megvalósulás előtt. A sertésrakadás ügye ez, a melyet most rohamosan igyekszik rendbehozni A tegnapi Vecsey Imre tb. főjegyzőelnöklété alatt

tar-tott tanácsülésen hosszan és részleteiben ki-
merítően tárgyalták az új sertésrakodó ügyét
s végeredményében kimondta a tanács, hogy
a szükséges intézkedéseket minden irányban
megteszi. Első és fontos körölmény a nyiregy-
hazi és szatmári vasutvonalak elágazásától a
sertésvásártéren keresztül vezetendő iparvá-
gány létesítése. Hogy ez megtörténhessen a
kath. temetőből néhány sirt kell megbontani.
Ebben a tekintetben már nem áll fenn aka-
dály, mert az egyházzal és a sírhelyek tulaj-
donosaival létrejött a megállapodás: a ta-
nács a szükséges végrehajtás
ügyében szintén határozatot hozott. —
De hogy az iparvágány létesíthető legyen, ki-
mondta a tanács azt is, hogy a kereskedelem
ügyi miniszternél az iparvágány létesítése és
közigazgatási bejárásra az engedélyt megker-
s ez alatt megkeresi az államvasutak igazga-
tóságát és üzletvezetőséget is, hogy az új vá-
gány létesítése kérdésében kezdje meg a tár-
gyalásokat a város hatóságával. A tanács e-
me határozatai bizonyára örövendetes fogadta-
tásra fogják találni az éreztelt gazdák és ke-
reskedők körében,

* **Elfogott tolvajbanda.** Rózs a Sán-
dor kollegiumi pénztárnoktól valami furfangos
tolvaj tegnapelőtt ellopott egy mosóintézeti je-
gyet, melyre a mosóintézetbe beadott ruhák
voltak feljegyezve. A tolvaj azután egész ba-
torsággal beállította a mosodába s kiváltotta a
ruhaneműket. Azonban ez volt a vesztesége, mert
a rendőrség hamarosan nyomára akadt. Elfogta
a derék tolvajt, aki azután kiváltotta a rend-
őrségnél, hogy egy tolvajszövetkezet tagja. —
Rövid nyomozás után kézre került a szövet-
kezet minden tagja. Hatan vannak s példátlan
vakmerőséggel követték el az utóbbi időben
több lopást. A szövetkezet főnökeinek lakásán
sok ruhanemű, arany, ezüst, ékszerek, tájké-
pírók és élelmiszert találtak. A nyomozást
figyelték s valószínű, hogy még több érde-
kes, eddig ki nem derített lopásra jönnek rá.

* **Megbolgatott sir.** Vigyázatlan ke-
zek okozták halálát, s szegénynek meg a sir-
ban sincs nyugalma. Gyöngy Györgyné eze-
lőtt pár nappal egy gyermeknek akart éle-
tet adni. A nehéz percz-kben egy tanulatlan, pa-
raszt kuruzsó baba segédkezett, s amint az
eddig vizsgálatból gyanítani lehet, oly sze-
rencsétlenül, hogy az anya és a gyermek is
pár órával a szülés után meghalt. —
A szerencsétlen asszonyt tegnap temették el.
Ma azonban a vizsgáló bíróság a felmerült
súlyos gyanu alapján, és hogy a végzetes tény-
teljes igazság világítsa meg elrendelte az asz-
szony exhumálását. Az exhumálás ma délu-
tán fog megtörténni a szt.-Anna-utczai róm.
kath. temetőben, a hatósági közegek jelenlé-
tében. Onnan az exhumált holttestet a köz-
kórházba viszik hol fel fogják boncolni. Még
siri álma nem lehet zavartalan szegény Gyöngy
Györgynének.

* **A becsületes tolvaj.** S u h a j d a
József földbirtokos kétszáz husz forintnyi kész-
pénzt tett lakásán pipatartójának fiokjába. —
Csak ideiglenesen helyezte el ott a bankje-
gyeket, nem is gondolva arra, hogy majd akad
enyves kezű lény, aki közelebbi ismeretséget
fog kötni a pénzzel. Mikor pár óra múlva ki-
akarta venni a banknotákat a pipa fiokjából
meglepetve látta, hogy a két százaz és ké-
tizés közzül egy százaz és egy tizes tehát
110 forint eltűnt. A becsületes tolvaj felől ott
hagyta a pénznek, felével azonban meglepett.
Rögtön jelentést tett a bűnügyi osztálynak. —
Gyanuja N á s z o d i Mariska nevű cselédje
ellen irányul, ki a pénz eltűnése óta szintén
láthatatlan. — A rendőrség nyomozza a be-
csületes tolvajt.

* **Magyar uszó győzelme Párisban.** A
párisi olimpiai versenyeken tegnap dönt el a
többi között a 200 méteres és az 1000 mé-
teres uszóhajtnokság. Az elsőn Halmay Zoltán
az angol Lahne mögött második győztes lett,

az ezer méteres versenyben harmadik helyre
jutott.

* **Kalabriász közben guta-ütés.** Az
»alsós« buzgó hívei közt valóságos szálló ge-
a »g u t a-ü t é s«. Mikor valaki a jó kvárt
ász belával »k a s s z á-ra megy s az el-
lenfelek se k v i n t e t, se »v a n n a k-ot
nem mondanak, mégis végig akarják játszani
a partit, olyankor fellortyan a bemenő játé-
kosban a nemes harag s tréfás bosszúsággal
gunyolja az okvetlenkedő ellenfeleket:

— Talán g u t a ü t é s r e játszanak
az urak?

T. i. hogy ezt a partit csak akkor nem
kell kiütniök, ha a játszó guta-ütés érne,
mielőtt mind a kilencz ütést végig csinálná.

Pedig hát nem jó az ördögöt a falra
feszíteni, a min' azt S i n g e r Lajos termény-
ügynök szomorú példája is bizonyítja, kit
tegnap es e Nagyváradon a Csarnok kávéház-
ban nagy »r e n n o s z« ert kalabriász köz-
ben; szívzélihűdés folytán egy pillanat alatt
vége lett, hangtalanul lefordul a székről s
élettelenül lezabanc a földre. A szerencsétlen
embert holtan vitték övéihez haza, hol nagy-
szamu család gyászolja s kétségbeeséssel ne-
z a kenyerkereső kidóltével reménytelenné vált
jövőbe.

* **Zeneestély.** A Corzó kávéházban ma
este nagy zeneestélyt rendez Kiss Béla igen
kedvelt fiatal cigány primás teljes zenekará-
val, ez alkalommal ajánlom tisztánkezelt jégbe
hűtött boraimat, ugyszintén mindenféle kavé-
bázi italokat. Kérem a tisztelt közönség szí-
ves partfogását. Gömöri Lipót kávé.

* **Vasúti összeütközés.** Miskolcra
táviratozza tudósítónk, hogy tegnap éjjel a
tiszta-luczi állomáson »tilos« jelzés dacára a
tebervonattal behaladt az állomásra s egy ott
álló másik vonattal összeütközött. A pálya
erősen megrongálódott és négy kocsi üssze-
tört.

* **Egy primadonna tragikus halála.**
Megrendítő halállal fejezte be egy kiváló vi-
deki színésznő, Stollné Némethy Gizella, sike-
rekben nem szegény életét. A fiatal asszony
aki tízenhat évig ünnepeelt primadonnája volt
vidéki színházaknak, a legutóbb Somogyi tár-
sulatában volt szubrett, férjével Stoll Ká-
rollyal, aki most a budai színház rendezője
négy évvel ezelőtt meghasonlott s valópört
jádító telen a mi most a kurian van. A
harminczöt esztendő, még mindig szép szeszony
hosszu i ó óta Kaposztás-Megyeren lakott
eddesanyjával együtt Némethy István fivérével,
ki ott vagyonos asztalosmester. A művésznő
egy esztendő óta nem jártott a vidéken. Utol-
jára Somogyi színházának volt a szub-
rettje és innen hívta el az Intendáns az Ope-
raház, hol egyelőre csak a karban alkalmaz-
ták. Stollné az utóbbi időben gyöngékedett
és orvosságot szedett. Bátyja szobájában volt
és orvosságot üveg, ugyanott szokott lenni a
lugköldat is, melyet Némethy a szeszesszós
színű butorok festésére használt. Véletlenül
ebből ivott a szegény asszony egy boros po-
hiánit és ezt emelte ajkához. Csak egy
korot nyalt le, azután iszonyu sikoltozásban
tört ki:

— Iszenem, mi volt e pohárban?

— Boldogtalan, — kiáltott anyja, —
meget ittal.

Stollné azonnal ágyba fektették és or-
vosért küldtek. Időközben még dr. Réczy
egyetemi tanár is kvitték a beteghez. — Se-
gíteni azonban már nem lehetett. Hat hétig
kintlódott ágyában, míg végre a minap meg-
váltotta nagy szenvedésétől a halál. Holttestét
fölbonscolták és a boncoló orvosok gyomor-
efekélyedést és gyomor kilyukadást állapi-
tottak meg a halál okául.

* **Sikkasztó postáskisasszony.** Nákófal-
váról jelentik, hogy a temesvári postaigazgató-
ság egy tisztviselője szomkaton váratlanu
rovancsolást tartott a postán, amikor kiderült,
— h o g y R a d á k o v i c s H e l e n
postamesterné 800 koronát használt fel sa-
jától átvett ezer koronát használt fel sa-
ját céljaira. A postai ellenőr e felfedezésről
azonnal jelentést tett az igazgatóságnak,
eggyüttal a nagykikindai büntetőbírószágot is

értesítette. A vizsgálóbíró azonnal megjelent
Nákófalván, hogy a postamesternőt kihallgassa.
A kihallgatás után Radákovits postamesternőt
letartóztatták és a törvényszék fogházába
szállították. A k i s a s s z o n y bűnös
m a n i p u l á c z i ó j a n a n l e v é t
azonban Nákófalva itta meg, mivel a postai
igazgatóság az amugy is c s e k é l y forga-
lommal bíró postai hivatalt már be is szün-
tette s teljes felszerelését a kikindai postabiva-
talba vitette.

* **Szerelmi dráma Kézdivásárhelyen.**
Megrendítő eset történt tegnap éjjel Kézdi-
vásárhelyen. Bartha Viktor, az ott állomá-
sozó honvédség egyik közszeretetlen álló fia-
tal, derék főhadgyna már régóta udvarolt Tóth
István szeszgyáros és nagybirtokos egyetlen
szép és kedves leányának, Idának. A fiata-
lok kölcsönösen megszerették egymást, ami-
nek a szülők is örültek, mert ők is megked-
velték Barthát. A különben vagyontalan, de
jó családból származott Bartha Viktor pár-
héttel ezelőtt szabad-ágra ment és eközben
megtörtént az eljegyzés. A leány gazdag szülei
nem akarták, hogy leendő vejük tovább is
szolgáljon, miért is a főhadnagy beadta a
lemondását. A leány szülői csak ezután tud-
ták meg, hogy a fiatal tisztnek gyógyihatalan
betegsége van, mire kijelentették, — hogy a
h á z a s s a g b ó l s e m m i s e m
lehet. Tóth Ida utolsó kísérletet tett tegnap
este szülei beleegyezésének kinyerésére, de
ők ezt leányuk iránti szeretetből sem adhat-
ták meg. A szerelmesekben erse r e t t e n t ő
elhatározás e r l e l ő d ő t t meg: együtt
menni a halálba. Bartha cziánkál-oldatot adott
a l e á n y n a k e s m i t á n m e g g y ő-
z ő d ő t t, hogy az megitta, kiment a te-
metőbe és halantekon lőtte magát. — Alig
néhány percnyi haláltusa után meghaltak. A
bir gyorsan elterjedt a városban és mindenhol
a legnagyobb megdöbbenést keltették. A honvé-
dek úgy a tisztnek, mint közlegénynek sírasra fa-
kadtak, mikor meghallották a borzaszó tra-
gedia híret, mert Barthát rajongási szerették.
A szülők kétségbeesése egyetlen gyermekük
borzasztó halála fölött leirhatatlan,

* **Egy Forgách báró öngyilkossága.**
Hirt adtunk arról, hogy Forgách Mihály báró
volt főhadnagy tegnap Bécsben öngyilkosságot
követett el. A báró, mint lapunknak írják, ré-
gebben leesett a lóról és ekkor anyira meg-
sérült, hogy mindket fülén hallócsövet kellett
alkalmaznia. Azóta teljesen visszavonultau élt
a Wallfischgasse 4. sz. házában. Kerülte az
embereket s csak öreg szolgálójával, aki már 18
év óta van szolgálatában, érintkezett. — Az
utóbbi időben idegbaja is, amely a lóról való
leesés alkalmával támadt, mind fenyegetőbb
kezdett jenni. A báró öngyilkossága előtt egy
kis papírlapra írta, hogy végrendeletet nem készít
s hogy készpénzvagyona két bécsi banknál van.
Végül azt kerte, hogy halálhíret kimelelesen
közöljék nővérel B u b n a Emilia gróf-
nővel, a ki most Stájerországi kastélyában
nyaral.

Tanításügy.

**Nagyvárad város községi polgári fiu-,
polgári leány-, elemi fiu-, elemi- és
ismétlő leány iskoláinak értesítője az
1899 1900. tanévről és — tantervi
javaslat a gazdasági ismétlő iskola
részére.**

Négyszáznegyvennégy oldalos, vaskos kö-
tet az, a miről rövid ismertetést írok azok
részere, akik a tanításügye iránt érdeklődnek,
akik a cikely czimének és írója nevének el
olvasása után nem fordítanak más oldalra.

Féltűnő lesz azok előtt, akik mintegy
fogadalomként hallották abbéli kijelentésemet,
hogy többé nem fogok pennát a kezembe. —
mert hitem és vérmérsékl tem miatt hízeltgöt
írni nem tudok, a tiszta igazság feltakarásáért
pedig még eddig mindig betörték volna a
fejemet — — — ha engedtem volna!

Most a szerkesztőség megítségű meg-
bizásából kell hiva'asom ügyét szolgálni. —

Vajha el tudnám hallgatni mindazt a mi szive-
met nyomja!

I. Az értesítő mindenekelőtt az iskola-
szek működését ismereti. E szerint az isk.
szek 9 gyűlést tartott s mintegy 150 ügyben
hozott határozatot.

Az általános és évről-évre ismétlődő
ügyeken kívül jelentékeny munkáról tesz bi-
zonyosságot a 9 gyűlés jegyzőkönyve. Az isk.
szek hivatásának magálatán állva igyekeznek
elhárítani minden akadályt a tanítás útjából.
Jellemző a XV. A lap következő pontja: «a
tanügy közérdeke mind e-
nek felett áll, tehát a pa-
pánasz pontok részletes
tárgyalásának mellőzése-
vel az egyébb vizsályt
nem itélet, hanem a békül-
ékeny feledés által kel-
megoldani.»

A dolog hübnere az, hogy a községi
polgári és elemi iskolák felett **egy felügyelő
igazgató** tanító örökösök.

A felügyelő igazgató nincs polgári isko-
lára képesítve, míg a polgári iskolában okleve-
les tanterfiak, köztük „Dr.” is működnek. A
felügyelő igazgató, mint a tanfelügyelő kr-
hívásának magaslatáról tekintet lefele.

Szóval magából az értesítőből kitűnik,
hogy a torzalkodás napirenden van s igen
bölcsezen intézkedett az iskolaszék, amikor úgy
és akként határozott, a mint már fentebb
jeleztem.

E kis incidensen kívül az értesítőnek
minden pontját igaz, hazafias örömmel, hogy
ne mondjam, irigységgel olvasgatom.

A tapintatosságnak egyik bizonyítéka az
55. pont, melyben utasítja az isk. szek a
tanító testület tagjait, hogy melékfoglalkozást
csak oly módon vállaljanak, hogy egy délután-
juk — mikor a havi értekezletet tartják —
szabad legyen. — Erre visszatérünk még
(valamikor.)

Március 22-iki gyűlésén **állandó** kisegítő
tanítószágot szervez.

49. p. határozattal 3 új tanító-ágot
allít.

Egy tanévi költség előirányzata száz-
huszonhat ezer koronára rug, ebből 14 ezer
állami segély. — Tandij engedmény 16 ezer
koronára terjedt.

Tanulók száma :

a) polg. fiu iskolában	358.
„ leány „	249.
b) elemi fiu iskolában	1028.
„ leány „	932.
c) ismétlő leány „	270.
d) ovodában	1084.
összesen :	3921.

Nem szabad felednünk, hogy Nagyvárad-
don a községek mellett sok felekezeti iskola
is van. Sajna! református nincsen, legalább
elemi nincsen. Ennek következményei — stb.
stb. Gondoljunk protestáns érdekekre anélkül,
hogy a hivatása magálatán álló tanító testüle-
tet egy hájszályra is serten akarnók.

Az iskolai könyvtárban 4985 kötet mű-
van 32,561 korona értékben.

II. A polgári fiu iskolai értesítőjét Dr.
Tóth Mihály «a polg. iskolák reformja» című
magvas értekezése nyitja meg. Sokat remél
Wlassicstól, én sokkal kevesebbet. — Sokat
iger, keveset ad!

Jól esik azt a **nem véletlent** látnom,
hogy március 15-ét 12 programmal szammal,
míg Balfy napját április 11-ét 7 ponttal ünne-
pelte meg a polg. iskola.

A 358 tanuló közül javításra utasítottak

61. végleg bukott **36.** Ez a 36 N a g y v á r
a d o n igen sok ót hol — látni fogjuk —
egy-egy tanító 50—50 gyermeket tanít csak s
egy az elemi iskola négy alsó osztályát jól
végezhéti minden gyermek : 97 fiut elbuktatni
nagy bátorság! Vagy tán vidékiek, gyenge fa-
lusi iskolák népe ez a 97 bukottak nagyobb
része?

Ámde Biharban sok állami iskola van s
ezek mind jók. A reformátusoké, katolikusoké
hasonlóan, olah iskolából pedig alig akad a
várad polgariba 3—4 tanuló.

Az iskola 4 osztályu. Az első második
és 3-ik parallel osztály — 7 tanár vezetése
alatt. — Hogy aztán miképpen képes 7 ember
7 osztályt eladni, azt Wassics mondja meg!
Heti 24 órát tanítani, dolgozatokat javítani,
előadásra készülni, a családnak is elni, a
társas életben szerepelni ez nehéz feladat. —
Pedig ezt mind végzik ezek a jó urak, lévén
náluk mas szokás mint egyebütt!

P. o. A 4-ik osztály főnöke 22 órai
tanít és egy spanyol grandnak nincs oly
hos-zu neve és címe, mint neki.

Ugyanis : a »Szigeti Társaság» és a
»Gyermekbarát» titkára az »Országos Eötvös
alap» választmányának tagja, a »Nagyvárad-
orvos-gyógyász-tervezéstudományi Egye-
sület» az »Országos Polg. iskola Egyesületi
rendes tagja, a »Biharmegyei Rabsegélyző
Egylet» választmányi tagja a »Nagyvárad ag.
ev. Egyház» főjegyzője, a »Fehér kereszt
Egylet» titkára, több fővárosi lap levelezője.
Ha mindenütt megfelel, akkor Isten eltesse ezt
az embert.

A mi a tananyagot illeti, az állami tan-
terv az irányadó. De jól esik tapasztalnom,
hogy pl. a fizika tanára számot vet a nö-
vendék anyaggal s Helmholtz-Schubertet hasz-
nálja, nem pedig Dr. Kovácsot. Az előbbi te-
jesen megfelel a célunk, még is emészthető,
míg Dr. Kovács fizikája 13 éves gyermeknek
lelekölt teher s annyi emészthetetlen dolog
van benne, hogy lehetetlen vele abszolút ered-
ményt felmutatni. Egy-egy kitűnő tanulóval
brillírozhat a szaktanár ur, de a több-egyet
megterheli.

E kitérésnek is oka vagyon, majd a
következő értesítő ismertetésekor visszatérünk
reá!

Hasonlóan a német nyelv tanítása kü-
lön elismerést érdemel. Határozottan kijelenti,
hogy »könnyebb fordítási gyakorlatok«-kal fog-
lalkozik.

Nincs olyan polgári iskola, mely 2 év
alatt megtaníton valakit németül. Ha már
nyomorult nemzeti életünkben kifolyólag tani-
tani kell a németet, ám tanítsák a tanár
urak, de csak muszályból.

Az iskola felszerelése és tanszerai 17345
korona értéket képviselnek.

Tanfelügyelői engedély alapján magán-
vizsgálatot tett 50 egyén. Sajnálom, hogy a
miuden tekintetben kimerítő statisztikai adatok
között erről nincs szó, hogy az 50 közül hány
bukott el, lévén némelyik polg. iskolának
elvé rakásra bukattatni azokat is, a kik
már életpályát választottak s családjuk exis-
tenciája függ a vizsgálatól.

Közünkben van egy értesítő, melyben
47 magántanuló közül 15 bukott meg.

III. A polg. leányiskola értesítőjét ös-
szeállította Rechten Bauer Zsófia. »Lea-
nyaink testi neveléséről» érte-
kezik özv. Dr. Személy Kálmáné. Tanító
testülete 5 tagból áll. Heti óra 13—19 kö-
zött. Jó al kedvezőbb, mint a férfi tanítóké.
A női munkára nagy gondot fordított az
iskola, 2000-nél több da abot tüntet fel el-
készített munkaként. Helyes!

IV. Az elemi iskolák értesítőjét Vaday
József jőnevű (?) tanügyi írónk szerkesztette.
Ratkay József az előbbinek kenyeres jó paj-
tása (?) »Április 11« iránt akár értekezésében
felkesedni, de sem pennája, sem szive nem
engedi. Hiába! a vér nem válik vízzel! Isme-
rem én Ratkay pennáját, ha magát nem is.
Nem úgy, nem olyan döcögőseu ír az, s nem
csinal statisztikát, ha nem akar.

No már a községi elemi iskolák ügye —
pedig ez a legkedvesebb része értesítőnknek
— kezd bonyodalmas lenni.

Annyi itt az igazgató téns ur, mint a
pelyva. Tudom, hogy szivesen, adnának ne-
künk debreczenieknek is. Ám csak tartásuk
meg maguknak magukat s csokolóznak is
továbbra nyil-terekben. Náluk csak 1 élők
van — mikor van — s még sem szűkölkö-
dünk bajokban. Mi lesz, ha igazgatónk lesz!
Brr! R-ttegek, ha rágondolok.

Az elemi iskolák csoportokban, város-
részenként vannak elhelyezve. Várad-ólasz-
ban az igazgató Ratkay József. Hat osztályt
tanít öt tanító, de a VI-ik osztályban csak
egyetlen egy tanuló járt. Ugyanitt a leányis-
kolák igazgatója Tasnadi Róza, 4 osztályt
öt tanító tanít; t. i. az első osztály perhu-
zamos osztály; mindegyikben 50 tanuló van.
Istenem! minő luxus! Nálunk egysze-
rűen összecsapnak a 100 s tanítónő keze alá
valamelyik bika isállóból alakult iskolával!

Az új városi iskolában van 4 fiu
osztály 6 tanítóval. Itt is pörhuzamos osztá-
lyok vannak. M i n d e n t a n i t ó n a k
e g y e g y o s z t á l y a v a n. I. A-ban
50, I. B-ben 45 tanuló. Valóságos paradicsom!
A leányok igazgatója Bercziné H. Paula 4
osztály 4 tanerővel.

Váraljai iskola igazgató Istvánfy József,
6 osztály 5 tanerővel. Az V-i k b e n 15
fiu t, VI-i k b a n 5 szóval ötöt, együtt ha-
szat egy tanító tanít. No ez pluszkvam micsod-
dás dolog! Mihelyt kész lesz a Debreczen-
Nagyvárad viamos, rögtön küldünk Már-
tonffy Zoltán kománknak még vagy 80 gyer-
meket.

Csülig városon igazgató nő Varga Te-
rész, 5 tanerő és 6 osztály.

Es most elismerést, méltó elismerést
annak a férfunak, a ki Nagyvárad elemi
tanügyét nagygya, irigylésre méltóvá tette. E
ferfiu dr. Sipos Árpád, volt isk. szeki elnök.
Az ő faradhatatlan tevékenysége erélye al-
kotta azt, a mi van.

Jól tudom, hogy azért a közelebb állók
— ott Varadon — még többet várnak s
óhajtoznak. Ám adjaok halat Istennek. Mi
pedig — még azok is, akik az én veszett
gusztusom mian boszankodva olvassák e so-
rokat — tanuljunk a Pakfong városról. Bizony
bizony sokat tanulhatnának azok, akiknek
kezükben a kormány pálcza. Varadnak óriási
községi pótdólya van s mégis áldozik, mert
tudja, hogy : »e l v é s z a n e p, m e l y
t u d o m á n y n e l k ü l v a l ó.«

Ha orrul utsként nem hangzanának
fülemben azon szavak, mik befolyásos, tekin-
télyes embertől eredtek :

»n e a d j a n a k m a g u k é s z t
a z i s k. s z é k n e k !«

Akkor ramutatnék bővebben azon mó-
dokra, mikkel Dr. Sipos Árpád élt. Ámde
vannak emberek, a kik a tegegyűgyűbb em-
bertől is szeretnek tanulni, ha lehet; s van-
nak, a kik tökéletesnek jelik magokat s böl-
csen tudnak multak, jelent és jövőt. Tenni
azonbanban nem tesznek.

Igy leszen aztán elkedvetlenedése annak,
ki munkakedyvel, munkaszeretettel, munka-
birással, kitűzött céllal állott iskolaügyünk

Foulard-selyem-ruha

8 frt 40 krtól

feljebb! — 14 méter — póstabér és vámentesen
Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér
és színes »Henneberg-selyem« blousok és ruhákra
alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

HENNEBERG G., SELYEMGYÁROS, ZÜRICHBEN.

Cs. és kir. udvari szállító.

éjére s most fájdalomérzettel vallja be : nem lehet és nem lehet !
Dehogy nem lehet ! Még jobban kell akarni !!
Fel a zászlóval és csak előre !!
Szentjóbó Kálmán.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar parasztosztály emelése.
Ita : **Wiener Moszkó.**

Folytatás.

A mezőgazdaságot kezdetlegesen űzik, az erdők részben kivágottak s ott a hol még őserdőket képeznek, a földművelés és ipar hiányában hasznavehetetlen, a mellékes kereset szűkös, a jövedelem maga normális években igen csekély. Ha a termés nem sikerül, a parasztnak el kell adnia marháját, vetésjóságát, hogy pusztá életét megmentse, s így adósává lesz a számtalan uz-oráskodó proletárnak, kik az ő nyomorúságán elősködve tengetik életüket.

Itt termékeny talaj kínálkozott az ügynökök csábításainak. A kivándorlás folyama évről-évre jobban dagadt s ma már azon mozgalom fluktuációjára nem a hazai viszonyok, hanem az amerikai munkapiacz van irányadó befolyással.

Valódi laz vett erőt a népen, a szegényebb és gazdagabb paraszt elhagyja hazáját; itt a szűkség, amott a gazdasági vagy vándorkedv növeli ezt az áramot, a melyet már nem az ügynökök, hanem az Amerikában megtelepedett rokonok és honfitársak, vagy a tengerentúl megpenzesedett és hazatért parasztok táplálnak.

A kivándorlásnak van néhány előnye : mely megkönnyebbitésére volt a népek. Az inség a legmagasabb fokra hagott, az iszákosság elterjedt, a végrehajó kiüzte a falusi népet szegényes hajlékaiból; ekkor Amerikában új kereseti forr-ra akadt. A kivándorlók hazaküldték keresményüket, honmaradt hozzátartozók lefizették az adósságokat, visszavették elvesztett birtokc-kájukat, a hazatérők újakat vásároltak, a földek ára emelkedett s a falusi lakosok újra lezálább relatív jóléthez jutottak. — Azonban megvan a dolognak az árnyoldala is.

Sokan ottmaradtak az ígért földjén, sokan csalódva s munkára képtelenül jöttek vissza : mindkét esetben sok erő elvesz s a munka annyira megdrául, hogy a mezőgazdasági termelés a gyenge aratásra való tekintettel, problematikussá válik. De még azon a pénzen sincsen áldás, a melyet a hazáját kol-dusbottal elhagyó és kis parasztrözűsként visszatérő munkas magával hoz. Az Amerikát megjárt parasztból idehaza ritkán válik a társadalom hasznos tagja, elvesztette a ragaszkodást a hazai rőghöz; egészen más ideákkal van eltelve és nem tud beletörődni a hazai viszonyokba; ellensége lesz a magyar monarchikus alkotmányos allameszmének s apostola az Amerikában beszitt panszlavizmusnak s nemcsak bujtogatja a többieket a kivándorlásra, hanem megmérgezi községe lakosságának szellemét is és szítja elégtelenségét.

Jelentős és nehéz feladatok várnak e téren az állam- és társadalomra aktiv beavatkozás tekintetében. A kivándorlást az egyéni szabadságot korlátozó kényszer-rendszabályok által megszüntetni nem lehet. A közvetlen orvosszerek csak arra irányulhatnak, hogy a kivándorlást hivatalosan szervezzék és vezessék, hogy azok, a kik a hazát elhagyják, a tavolban jobb munkaalkalmat és biztos lélet találjanak s odakünn is érezzék, hogy a magyar állam gondoskodik jövőjükéről s így a hazaszeretete kötelekeit a tavolság fel ne oldja s az anyafölddel való solidaritás, amey a kivándorlót ismét haza vonzza, megmaradjon.

Nagyobb jelentőségűek a közvetett intézkedések, amelyek a hazai kereseti viszonyok javítása, a mezőgazdaság, ipar- és szövetkezeti ügyek előmozdítása által arra törekednek, hogy azoknak, akik különben inségük folytán vándorbothoz nyulának, idehaza megfelelő megélhetés biztosítható. Az idevágó egyes

intézkedések, az illető vidék helyi szükségleteihez és viszonyaihoz alkalmazva s gazdasági speczia programmá egyesítve képezik az úgynevezett mentési akciókat, amelyek nem törődve az általános gazdasági fejlődés menetével, a helyszínen egységes vezetés alatt s erre a célra rendelkezésre bocsátott eszközökkel és alapokkal gyorsítva keresztülvitetnek. Hogy az ilyes intézkedések hatásukat el nem vétik, mutatja a földművelésügyi miniszter által a közelmúltban sikerrel kezdeményezett ruthenségi akció Beregvármegyében.

Folyt. köv.

CSARNOK.

Tört-remények.

Oly bus a lét nekem,
Nincs benne semmi már,
A mi még ezután
Csekély élvel kínál.

A lélkem pusztá lett,
Mint ősszel a vidék,
Midőn elveszti már
Minden derült színét.

De míg a pusztá táj
Remél szép, új tavaszt :
Be nem a kikelet
Csak bánatot fakaszt.

Amíg kívül virul
Az éledő barát :
A lelkem egyre csak
Bus hervadásba jár . . .

Nem várom a jövőt
Már szép reményvel en,
Mosolygó sugarat
Többé nem hín' felém,

Csak egyre bánt, gyötör
A sejtő félelem,
Hogy ru'ább lesz jövőm,
Minő a jelenem . . .

És, mint midőn az ég
Borongos őszi nap,
Többé ki nem derül
Halvány sugárt ha kap.

Én is olykor, midőn
Arczom vidám, nevet,
Alig titkolbatom
A fájó könnyeket . . .

Krúzsely Erzsike.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szüreti idényre pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtókésszőlőzuzók

lesznek raktáron a

Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is legjütánvosabban végzi.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák, (Galandócs-elhajtó.)

Millió embernek ezer visszaadta teljes egészségét!

Kik galandferegben és gyomor-bajban szenvednek.

Védjegy. Pántlikagiliszta fejestől,

a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta fereg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 forint postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldésével. **A pántlikagiliszta tünetei a következők:** Az arcz halványasárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkasodás, bevont nyelv, emésztethetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornal, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megtagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori felbűfögés, felgőcs, hengergetes, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, élelentság és a halál óhajtása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, **Resicán, Fő-utca 49.** (Délmagyarország)

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztá

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

2 Zala-Drill sorvető-gép, teljesen jó karban, feltűnően olcsón eladó Klein Jakab gépraktárodnál, főpiacz, főtrafik udvar. 5.

Szép irásu okleveles könyvelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Leány, női kalap üzletben, ki az eladásban és készítésben elegendő ügyességgel és jártassággal bír, azonnal alkalmazást nyer a Párisi Divat Áruházban Debreczen a főposta mellett. 10.

Ügyes ügynök magas provisió mellett állandó alkalmazást nyerhet. Czim a kiadóhivatalban. 18.

Tanuló felvétetik. — Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás. 2 utcai szoba garcon lakásnak vagy iroda helyiségnek, esetleg gyermektelen házaspárnak, azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás nyerhető az izr. hitközségi irodájában József kir. herceg utca 26. sz. a.

Finom disztégla eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplő-gépek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szármakazalozók, továbbá Jargány-cséplőgépek, lóheré cséplők, tisztító rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szeeskaavágók, répvágók, kukoriceza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes aczéi-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

 diszitett női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszitett
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.